

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00
F: 01 369 78 32
E: gp.mddsz@gov.si
www.mddsz.gov.si

Podpisnik: Anja Kopac Mrak
Izdajatelj certifikata: sigov-ca
Serijska št. certifikata: 3a 5e 92 74
Datum poteka certifikata: 23.03.2018
Datum in čas podpisa: 12.19. 25.01.2017
Referenčna številka: 0010-248/2016/2

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
PREDSEDNIK
Šubičeva 4
1000 Ljubljana

gp@dz-rs.si

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	26 -01- 2017
Šifra:	020-07/16-1720/3
Povezava:	542-02/16-5 ^f
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

Številka: 0010-248/2016/
Datum: 25. 1. 2017

**Zadeva: Odgovor na pisno poslansko vprašanje Nade Brinovšek v zvezi z
rejništvom**
Zveza: Vaš dopis št. 020-07/16-1720

Spoštovani,

Prejeli smo pisno poslansko vprašanje poslanke Nade Brinovšek v zvezi z rejništvom na katerega podajamo naslednji odgovor.

1. Na centrih za socialno delo so za to posebej specializirani strokovni delavci – koliko je teh delavcev ta trenutek v Sloveniji?

Na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) ne razpolaga s točnimi številom oseb, ki se ukvarjajo s področjem rejništva na Centrih za socialno delo (v nadaljnjem besedilu: CSD), saj lahko strokovni sodelavci na tem področju recimo delajo samo polovico svojega časa. Za primer na CSD Domžale področje rejništva pokrivata 2 strokovni sodelavki, vendar pa je tradicija rejništva v Domžalah najdaljša. V tem okolju je okoli 80 rejniških družin. Število strokovnih sodelavcev na področju rejništva je torej odvisno od organizacije dela posameznega CSD in od potreb v lokalnem okolju.

2. Ali kdo ugotavlja in odgovarja, če specializirani strokovni delavci ne odločijo pravilno?

Nadzor nad delom centrov za socialno delo izvaja Socialna inšpekcija, zoper izdane odločbe centrov za socialno delo pa imajo stranke možnost pritožbe na ministrstvo oz. sprožitev upravnega spora.

3. Ali je že bilo ugotovljeno kakšno takšno dejanje in kakšne so bile posledice teko za strokovnega delavca kot za otroka?

Podatke o ukrepih v primeru ugotovljenih nepravilnosti pri delu strokovnih delavcev vodi Socialna inšpekcija, ki lahko v skladu z veljavno zakonodajo tudi izvede nadzor. Zaprošenih podatkov na ministrstvu ne vodimo.

4. Koliko oseb ima dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti?

Po podatkih iz informacijskega sistema za področje rejništva (ISCSD-RE) sta imeli konec decembra 2016 dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti 702 osebi.

5. Kakšna je izobrazba oseb, ki izvajajo rejniško dejavnost?

Izobrazbena struktura	Število	Delež (%)
nekončana OŠ	21	3
končana OŠ	148	21
končana poklicna šola (dve ali triletna)	191	27
končana srednja šola (štiriletna)	196	28
končana višja šola	30	4
končana visoka šola, fakulteta ali akademija	90	13
magisterij ali doktorat	11	2
podatek ni vpisan	15	2
Skupaj:	702	100

6. Kako pogosto je v času rejništva usposabljanje oseb, ki izvajajo rejniško dejavnost?

Dolžnost usposabljanja za rejnike je določena v 28. členu Zakona o izvajanju rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 110/02, 56/06 - Odl. US, 114/06 - ZUTPG, 71/08 - ZUTPG-A, 109/12, v nadaljevanju ZIRD), dolžnost usposabljanja pred pridobitvijo dovoljenja (torej za kandidate) pa v 12. členu ZIRD. Natančneje vsebino, izvajalca in trajanje usposabljanje določa Pravilnik o pogojih in postopkih za izvajanje rejniške dejavnosti (Uradni list RS, št. 54/03, 78/08 in 18/13, v nadaljevanju Pravilnik) od 41. – 46. člena.

Usposabljanje kandidatov iz 12. člena ZIRD in usposabljanje rejnikov iz prvega odstavka 28. člena ZIRD izvaja Skupnost centrov za socialno delo Slovenije. Program usposabljanja oblikuje Skupnost centrov za socialno delo Slovenije v sodelovanju s Fakulteto za socialno delo Univerze v Ljubljani.

Program usposabljanja za kandidate za izvajanje rejniške dejavnosti vsebuje naslednje sklope:

- koncept rejništva v socialnem delu; predstavitev rejniškega sistema in individualne projektne skupine; sodelovanje z matično družino;
- poglavja iz razvojne psihologije; čustvene potrebe otroka; čustvene potrebe otroka, nameščenega v rejništvo;
- poglavja iz psihologije družine.

Program usposabljanja za rejnike vsebuje naslednje sklope:

- poglobljanje znanja o otroku in njegovem razvoju; poglavja o posebnih potrebah otrok; razumevanje posebnosti položaja otroka;
- psihologija družine; družina in vzgoja; značilnosti, ki v družinski skupini morajo biti zagotovljene, da bi otrok imel dovolj dobre možnosti za razvoj; rejniška družina; sodelovanje med rejniško družino in matično družino;
- izobraževanje rejnikov kot sodelavcev v socialnodelavskih projektih pomoči; koncept individualne projektne skupine; socialno delo z družino in rejniški sistem; novi koncepti v socialnem delu; pomen skupin za samopomoč.

V okviru programa usposabljanja za rejnike so poleg osnovnih modulov vsebin razviti še dodatni moduli, in sicer lahko rejnice in rejniki izbirajo med naslednjimi vsebinami:

- prepoznavna in obravnava spolno zlorabljenega otroka v rejniški družini,
- soodgovornost rejniške družine za vzpostavitev in vzpodbujanje stikov otroka z matično družino in IPS,
- posebnost rejniške družine, ki skrbi za otroka sorodnikov,
- varovanje in zaščita otroka pri ravnanju z osebnimi podatki in identifikaciji osebnih podatkov,
- pomoč nemirnemu otroku, otroku z motnjo pozornosti, vzgojno zahtevnemu otroku in otroku z motnjo v duševnem razvoju,
- komunikacija v rejniški družini, večine pogovora z otrokom, neverbalna in verbalna komunikacija,
- obdobje mladostništva (puberteta), razumevanje otrokovega razvoja in doživljanja ter vzgoja mladostnika v rejniški družini,
- zaključevanje rejništva – priprava rejniške družine in otroka na odhod v samostojno življenje ali nazaj v matično družino,
- skrb rejnic in rejnikov zase,
- posebnosti doživljanja in čustvovanja otrok ob travmatskih dogodkih, načina komuniciranja in sporazumevanja z otroki drugih kultur.

Poleg zgornjega obveznega usposabljanja na »državni ravni« (najmanj enkrat na pet let v trajanju 20-25 ur) določa četrty odstavek 28. člena, da se mora rejnica oz. rejnik enkrat letno udeležiti tudi usposabljanja, ki ga organizira in financira center za socialno delo, razen če se udeleži drugega usposabljanja po svoji izbiri. V tem primeru rejnik centru rejnika predloži potrdilo o udeležbi, pri čemer stroške tega usposabljanja krije rejnik sam. V primeru vsebinske neustreznosti takšnega usposabljanja, center rejnika ne prizna izpolnitev pogoja iz tega člena.

7. Koliko otrok je v rejništvu (obdobje 2012/2016)?

Leto	Število otrok/oseb v rejništvu (skupaj)	Rejništvo za osebe po 18. letu starosti
2012*	1041	271 (26,0%)
2013*	1023	237 (23,2%)
2014*	965	221 (22,9%)
2015*	968	221 (22,8%)
2016*	942	202 (21,4%)

8. Kakšna je povprečna doba, ki jo otroci preživijo v rejništvu?

Po zadnjih podatkih (konec decembra 2016) je povprečno trajanje rejništva 6,99 let.

9. Ali ministrstvo ugotavlja ali so osebe, ki izvajajo rejniško dejavnost, še vedno primerne za rejništvo ali je to podeljeno za nedoločen čas?

Velika večina rejnic in rejnikov ima dovoljenje za izvajanje rejniške dejavnosti daljše obdobje, torej več let; seveda pa ni nujno da imajo ves čas tudi nameščene otroke. ZIRD v 16. členu določa, da rejniku preneha dovoljenje, če odjavi izvajanje rejniške dejavnosti, če se opravi odvzem dovoljenja ali če umre. Nadalje so v drugem odstavku istega člena navedeni razlogi za odvzem dovoljenja (ki seveda niso nujno krivdni – torej zaradi neustrezne skrbi za otroka), in sicer se odvzem opravi:

- center rejnika poda predlog za odvzem dovoljenja, ker rejnik izvaja rejniško dejavnost v nasprotju s koristmi otroka,

- se ugotovi, da je nastopil kateri izmed razlogov iz 6. člena tega zakona (odvzem roditeljske pravice rejnici/rejniku oz. osebi, ki živi skupaj z rejnico/rejnikom, odvzem poslovne sposobnosti rejnici/ku in pravnomočna obsodba rejnice/rejnika oz. osebe, ki živi skupaj z rejnico/rejnikom zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti ali zaradi kaznivega dejanja zoper življenje in telo),
- rejnik ne opravi obveznega dopolnilnega usposabljanja v skladu z 28. členom ZIRD,
- rejnik ne začne izvajati rejniške dejavnosti v treh letih od pridobitve dovoljenja,
- center rejnika poda predlog za odvzem dovoljenja, ker rejnik po strokovni oceni centra ni več primeren za izvajanje rejniške dejavnosti,
- rejnik pet let ni imel nameščenega otroka (ta alineja se začne uporabljati s 1. 1. 2018).

10. Ali ministrstvo vodi evidenco, kaj se potem zgodi s temi otroci, ko zapustijo rejniške družine?

Ne, ker nimamo zakonske podlage za vodenje takšne evidence.

11. Ali ministrstvo vodi evidenco, koliko rejništev je bilo uspešnih oziroma ustrezno izpeljanih in koliko neuspešno (obdobje 2012/2016)?

Ne, ministrstvo ne vodi takšne evidence. Institut rejništva je namreč zastavljen tako, da se ne vrednoti po zaključenem rejništvu, ampak se izvajanje vsakega rejništva spremlja in načrtuje sproti.

ZIRD določa, da se spremljanje razvoja otroka v rejništvu izvaja individualno za vsakega otroka – center otroka je po namestitvi otroka v rejniško družino dolžan sestaviti individualno projektno skupino (v kateri poleg strokovnega delavca centra otroka sodeluje tudi strokovni delavec centra rejnika, rejnik/rejnica, otrokovi starši in otrok, razen, če center otroka oceni, da udeležba glede na okoliščine primera za otroka ne bi bila koristna), ki načrtuje in predlaga ustrezno ravnanje in strokovno obravnavo otroka ter ga neposredno spremlja v rejniški družini. V ta namen pripravi za vsakega otroka individualni načrt, ki mora biti prilagojen starosti oz. stopnji razvoja otroka, otrokovim potrebam in mora biti zastavljen tako, da zagotavlja celostno obravnavo in spremljanje otroka. Načrt mora biti v pisni obliki in mora vsebovati razumno načrtovane cilje. Načrt je potrebno dopolnjevati in po potrebi tudi spreminjati. Zelo pomemben segment v tem procesu je tudi zaključevanje rejništva. Gre za določeno zaporedje dejavnosti, ki se ga prav tako sprejme v okviru individualne projektne skupine.

12. Koliko je bilo odvzetih pravic za izvajanje rejniške dejavnosti (2012/2016)?

Prenehanja dovoljenj za izvajanje rejniške dejavnosti po glede na razlog (16. člen ZIRD)

Razlog	2012	2013	2014	2015	2016
Rejnik/rejnica odjavi izvajanje rejniške dejavnosti	42	78	51	49	39
Rejnik/rejnica ni začel/a izvajati rejniške dejavnosti v treh letih od pridobitve dovoljenja	4	2	1	1	0
Rejnica/rejnik umre	2	6	2	2	4
Rejnik ne opravi obveznega dopolnilnega usposabljanja v skladu z 28. členom ZIRD	2	6	2	1	4
Center rejnika poda predlog za odvzem, ker rejnik po strokovni oceni ni več primeren za	2	0	3	4	6

izvajanje rejniške dejavnosti (ni imel otroka v rejništvu) ¹					
Center rejnika poda predlog za odvzem, ker rejnik izvaja rejniško dejavnost v nasprotju s koristmi otroka (krivdni razlog)	0	3	0	0	0
Se ugotovi, da je nastopil kateri izmed razlogov iz 6. člena ZIRD	0	1	0	0	0
SKUPAJ:	52	96	59	57	53

13. Koliko otrok je bilo zaradi odvzetih pravic osebam za izvajanje dejavnosti rejništva, premeščenih v druge družine (obdobje 2012/2016)?

Od 2012 do konca 2016 je bilo po podatkih iz informacijskega sistema iz razloga odpovedi rejniške pogodbe s strani CSD premeščenih v druge rejniške družine 13 otrok.

14. Koliko otrok je bilo vrnjenih v matične družine (obdobje 2012/2016)?

	2012	2013	2014	2015	2016
Število prenehanj rejništva zaradi vrnitve otroka v matično družino	39	23	40	29	32

15. Ali se otrokom in osebam, ki izvajajo rejniško dejavnost, nudi psihoterapevtska pomoč?

ZIRD posebnih psihoterapevtskih pomoči za izvajalce rejniške dejavnosti in za otroke v rejništvu ne predvideva. Dostopnost do zdravstvenih storitev je za rejnice oz. rejnike in za otroke v rejništvu enaka kot za vse ostale zavarovance v skladu z veljavno zakonodajo s tega področja.

S spoštovanjem,

Dr. Anja KOPAČ MRAK
MINISTRICA

¹ Rejnica/rejnik se ne odziva na vabila CSD, se ne udeležuje usposabljanj, ki jih organizira CSD